

คู่มือสำหรับประชาชน
ศูนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง
สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์

มะเร็งลำไส้ใหญ่

พระดำรัส

“ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้จัดตั้งศูนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ได้รับคามทุกข์ทรมานจากโรคมะเร็ง และเป็นการยกระดับการรักษาให้ได้มาตรฐานสากล ช่วยพัฒนาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงการค้นคว้าวิจัยทางด้านวิชาการ ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้ทัดเทียมนานาประเทศ สมดังปณิธานที่ข้าพเจ้าได้ตั้งไว้

คู่มีอุปราชานที่ได้อัดทำขึ้นนี้ เพื่อให้ได้ศึกษาข้อมูลเรื่องโรคมะเร็งชนิดต่าง ๆ และเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาและผู้ป่วยที่เป็นโรคมะเร็ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลรักษาสุขภาพ และปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้อง ให้มีโอกาสหายขาดจากอาการเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็ง ทั้งนี้ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มีอุปราชานเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อท่านทั้งหลาย และขออวยพรให้ผู้ป่วยโรคมะเร็งทุกท่านได้รับการรักษาที่ได้มาตรฐานและดีที่สุด พร้อมทั้งมีกำลังใจและกำลังใจที่เอื้อต่อผู้กับโรคมะเร็งต่อไป”

ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพะเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
ประธาณศุนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์

สารบัญ

	หน้า
มะเร็งลำไส้ใหญ่	
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมะเร็งลำไส้ใหญ่	5
การตรวจเบื้องต้นเพื่อป้องกันมะเร็งลำไส้ใหญ่	6
อาการของมะเร็งลำไส้ใหญ่	7
การรักษาโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่	8
การวิจัยเรื่องโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่	9
คำถามที่จะถามแพทย์	10
การป้องกันและข้อควรปฏิบัติ	12

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมะเร็งลำไส้ใหญ่

มะเร็งลำไส้ใหญ่เป็นโรคที่เกิดจากเซลล์เยื่อบุผนังลำไส้เปลี่ยนแปลง และเจริญเติบโตผิดปกติจนไม่สามารถควบคุมได้ ในระยะแรกการเจริญเติบโตของเซลล์จะไม่ทำเนื้อร้าย ถ้าไม่ได้รับการตรวจรักษาและตัดออกไปก็จะสามารถกลายเป็นเนื้อร้ายได้ ซึ่งจะใช้เวลาหลายปี

สาเหตุของมะเร็งลำไส้ใหญ่มิใช่ทราบแน่นอน แต่ปัจจัยบางอย่างสามารถเพิ่มความเสี่ยงต่อการเป็นโรคได้ เช่น

- อายุ ผู้สูงอายุมีโอกาสเป็นโรคนี้ได้มากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย 90% ของผู้ป่วยมีอายุมากกว่า 50 ปี
- ก้อนเนื้อธรรมดาในลำไส้ ถ้าไม่ได้รับการรักษาจะสามารถเปลี่ยนเป็นเนื้อร้ายได้
- ประวัติมะเร็งส่วนตัว ถ้าผู้ป่วยเคยมีประวัติเป็นมะเร็งรังไข่ มดลูก หรือเต้านม ผู้ป่วยคนนั้นจะมีโอกาสเป็นมะเร็งลำไส้ใหญ่ได้มากกว่าคนปกติ
- ประวัติมะเร็งในครอบครัว ผู้ป่วยมีโอกาสเป็นมะเร็งลำไส้ใหญ่ได้มากกว่าปกติ ถ้าบุคคลในครอบครัว (พ่อ แม่ พี่น้อง) มีประวัติเป็นมะเร็งลำไส้ใหญ่ โดยเฉพาะเมื่อเกิดโรคในอายุน้อยกว่า 60 ปี
- โรคลำไส้อักเสบเรื้อรัง ผู้ป่วยที่มีโรคลำไส้อักเสบเรื้อรังจะมีโอกาสเป็นมะเร็งลำไส้ใหญ่ได้มากกว่าปกติ
- อาหาร อาหารที่มีผัก ผลไม้มาก และเนื้อสัตว์น้อย อาจจะสามารถลดความเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งลำไส้ใหญ่ได้

การตรวจเบื้องต้นเพื่อป้องกันมะเร็งลำไส้ใหญ่

โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่สามารถป้องกันได้โดยการตรวจเบื้องต้นเป็นประจำ บุคคลทั่วไปควรปรึกษาแพทย์ถึงวิธีและเวลาที่เหมาะสมในการตรวจ วิธีในการตรวจเบื้องต้นเพื่อป้องกันโรคนี้นี้มีหลายวิธี เช่น

- การตรวจทวารหนักโดยแพทย์
- การตรวจเลือดในอุจจาระ
- การตรวจเอกซเรย์ลำไส้โดยฉีดสารทึบแสง
- การส่องกล้องตรวจลำไส้

อาการของมะเร็งลำไส้ใหญ่

ผู้ป่วยโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่โดยส่วนใหญ่ไม่มีอาการผิดปกติ ทำให้การตรวจเบื้องต้นเพื่อตรวจหามะเร็งลำไส้ใหญ่เป็นสิ่งสำคัญ อาการของมะเร็งลำไส้ใหญ่ที่อาจเกิดขึ้นมีดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงระบบขับถ่ายอุจจาระ ท้องผูก ท้องเสีย หรือสลับกันเป็นครั้งคราว
- เลือดออกในอุจจาระ
- อุจจาระมีขนาดเล็กหรือบางลง
- อาการจุกเสียด แน่น หรือปวดท้องบ่อย ๆ
- อ่อนเพลีย น้ำหนักลดลงโดยไม่ทราบสาเหตุ

การรักษาโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่

การรักษาโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ที่ดีต้องมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน ศัลยกรรม ระบบทางเดินอาหาร โรคมะเร็ง และรังสีวิทยา ร่วมมือกันกับผู้ป่วยและญาติ วิธีการรักษาขึ้นอยู่กับระยะของโรคและสภาวะร่างกายของผู้ป่วย โดยทั่วไปแล้ว ผู้ป่วยในระยะแรกสามารถรักษาให้หายขาดได้โดยการผ่าตัด ศัลยแพทย์จะผ่าตัด ลำไส้ส่วนที่เป็นมะเร็งและต่อมน้ำเหลืองบริเวณใกล้เคียงออก

ผู้ป่วยที่มีก้อนมะเร็งขนาดใหญ่มาก หรือมีมะเร็งแพร่กระจายไปสู่ต่อมน้ำเหลือง มักจะต้องได้รับเคมีบำบัดหลังจากการผ่าตัดแล้ว เพื่อที่จะลดโอกาสของการกลับเป็นมะเร็งซ้ำอีก เคมีบำบัดยังเป็นการรักษาหลักในผู้ป่วยระยะแพร่กระจาย หรือผู้ป่วยที่ไม่สามารถรับการผ่าตัดได้ การฉายรังสีรักษาเน้นการรักษาเฉพาะจุดที่ทำให้เกิดอาการผิดปกติ คณะแพทย์จะต้องพิจารณาเป็นราย ๆ ไปว่าผู้ป่วยต้องได้รับการรักษาหรือไม่

ผลข้างเคียงจากการผ่าตัดที่อาจเกิดขึ้นได้คือ อาการปวดจากแผลผ่าตัด อาการท้องผูกหรือท้องเสียชั่วคราวหลังผ่าตัด ผู้ป่วยบางคนอาจต้องทำการเจาะหน้าท้องเพื่อระบายอุจจาระถ้าศัลยแพทย์ไม่สามารถตัดต่อลำไส้ได้

ผลข้างเคียงจากเคมีบำบัดที่อาจเกิดขึ้นได้ คือ คลื่นไส้ อาเจียน ระดับเม็ดเลือดตกต่ำชั่วคราว ท้องเสีย หรือเส้นประสาทเสื่อม

การวิจัยเรื่องโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่

ความรู้ใหม่เกี่ยวกับสาเหตุของมะเร็งลำไส้ใหญ่ ช่วยให้นักวิจัยสามารถ
คิดค้นว่าการรักษาใหม่ๆ ได้ เช่น

พัฒนาการตรวจยีนที่เกี่ยวกับมะเร็งลำไส้ใหญ่ เพื่อที่จะสามารถตรวจพบ
คนไข้ได้ในระยะแรก ๆ

การรักษาโดยการสกัดกั้นเส้นเลือดใหม่ที่ไปหล่อเลี้ยงมะเร็งลำไส้ใหญ่
ซึ่งให้ร่วมกับเคมีบำบัดในคนไข้ระยะแพร่กระจาย

การรักษาโดยใช้ยาที่มุ่งเป้ายับยั้งการเติบโตของมะเร็งโดยเฉพาะ ข้อดีคือ
ยานี้จะไม่ไปทำลายเซลล์ของร่างกายที่ปกติส่วนอื่น ทำให้มีผลข้างเคียงน้อยลง

การรักษาโดยใช้วัคซีน ยังอยู่ในช่วงวิจัยทดลองโดยใช้ภูมิคุ้มกันของ
ร่างกายของคนไข้ต่อสู้กับมะเร็ง

คำถามที่จะถามแพทย์

ก่อนการผ่าตัด

- ขณะนี้ มะเร็งที่พบอยู่ที่ใดบ้าง
- ต้องทำการตรวจอะไรอีกบ้างก่อนการผ่าตัด
- จะต้องตัดอะไรออกบ้าง ลำไส้ใหญ่ ลำไส้ส่วนปลาย ต่อมมน้ำเหลือง
- จะทราบผลตรวจต่าง ๆ หลังจากผ่าตัดนานเท่าไร
- จะต้องมีการฉายรังสีหรือให้ยาต้านมะเร็งหรือไม่
- ค่าใช้จ่ายในการรักษาผ่าตัดเท่าไร

หลังการผ่าตัด

- การวินิจฉัยโรคคืออะไร
- การพยากรณ์โรคเป็นอย่างไร
- การรักษาหลังจากผ่าตัดมีอะไรบ้าง เคมีบำบัด รังสีรักษา
- ข้อดีและข้อเสีย รวมถึงค่าใช้จ่ายในการรักษาหลังจากผ่าตัดเป็นอย่างไร
- การรักษาที่ดีที่สุดในปัจจุบันคืออะไร
- ควรที่จะเริ่มการรักษาเมื่อใด
- จะสามารถกลับไปทำงานหลังจากผ่าตัดได้เมื่อใด
- จะสามารถไปทำงานระหว่างได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัดได้หรือไม่
- มีโอกาสหายขาดหรือไม่

สรุป

การตรวจเบื้องต้นเพื่อค้นหามะเร็งลำไส้ใหญ่เป็นสิ่งสำคัญ การรักษามะเร็งลำไส้ใหญ่สามารถทำได้โดยการผ่าตัด การใช้เคมีบำบัดหรือการฉายแสงรังสี คณะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจะต้องพิจารณาผู้ป่วยเป็นราย ๆ ไป ผู้ป่วยและญาติควรจะซักถามแพทย์ให้เข้าใจ เพื่อจะได้ปฏิบัติตามแผนการรักษาได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่องจึงจะประสพผลดีที่สุด

การป้องกันและข้อควรปฏิบัติ

1. พยายามอย่าให้ท้องผูก โดยการถ่ายอุจจาระให้เป็นเวลาหรือเป็นนิสัย
2. ควรกินอาหารที่มีกากใยมาก ๆ เช่น อาหารประเภทผัก ผลไม้ วุ้น เมล็ดธัญพืช ฯลฯ เพื่อทำให้มีเนื้ออุจจาระมาก ทำให้ท้องไม่ผูก
3. ผู้ที่เป็นริดสีดวงทวารหนัก ควรให้แพทย์รักษาอย่าปล่อยทิ้งไว้ แม้ว่าริดสีดวงทวารหนักจะไม่ได้ทำให้เกิดมะเร็งทวารหนักโดยตรง แต่ผู้ที่เป็นริดสีดวงทวารหนักเวลาถ่ายอุจจาระมักจะเจ็บและมีเลือดออกมากทำให้ไม่อยากถ่ายอุจจาระ ทำให้ท้องผูกได้
4. ผู้ที่มีญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน โดยเฉพาะที่สืบสายโลหิตเดียวกันป่วยเป็นมะเร็งลำไส้ใหญ่และทวารหนัก หรือเป็นติ่งเนื้อของลำไส้ใหญ่หรือเป็นถุงออกจากผนังลำไส้ใหญ่ ควรจะสังเกตการถ่ายอุจจาระของตนเองอยู่เสมอ ถ้าผิดปกติรีบไปพบแพทย์โดยเร็ว
5. ผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงในระบบการถ่ายอุจจาระ เช่น ท้องเดินสลับกับท้องผูก เป็น ๆ หาย ๆ เช่นนี้อยู่เสมอ ควรปรึกษากับแพทย์โดยเร็ว เพื่อแพทย์จะได้ตรวจโดยเอกซเรย์หรือส่องกล้องตรวจภายในทวารหนักหรือลำไส้ใหญ่
6. ผู้ที่ถ่ายอุจจาระเป็นมูกอยู่เสมอ ๆ โดยไม่ทราบสาเหตุ หรืออาจจะมีเลือดติดปนออกมาด้วย ควรรีบไปพบแพทย์โดยเร็ว
7. ปัจจุบันนี้สมาคมต่อต้านโรคมะเร็งแห่งสหรัฐอเมริกา ให้ข้อแนะนำสำหรับประชาชนโดยทั่วไปดังนี้
 - ก. ผู้ที่มีอายุเกิน 40 ปีขึ้นไป ควรตรวจมะเร็งทวารหนักแรกเริ่ม โดยให้แพทย์ใช้นิ้วตรวจคลำทางทวารหนักปีละครั้ง แม้ว่าจะไม่มีอาการอะไรเลย

ข. ผู้ที่มีอายุเกิน 40 ปีขึ้นไป ควรเอาอุจจาระไปตรวจทางเคมีในห้องทดลองเพื่อหาเลือดที่ออกปนมาในอุจจาระ (น้อยมากจนมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า) อย่างน้อยปีละครั้ง

ค. ผู้ที่มีอายุเกิน 50 ปีขึ้นไป ควรตรวจหามะเร็งแรกเริ่มของลำไส้ใหญ่และทวารหนัก โดยให้แพทย์ใช้กล้องส่องตรวจภายในทวารหนักและลำไส้ใหญ่ทุก ๆ 3-5 ปีต่อครั้ง แม้ว่าจะไม่มีอาการอะไรเลย

ถ้าท่านได้ปฏิบัติตามคำแนะนำทั้ง 7 ข้อนี้แล้ว ชีวิตของท่านจะปลอดภัยจากมะเร็งลำไส้ใหญ่อย่างแน่นอน ขอให้ท่านจงโชคดี

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ไพรัช เทพมงคล ที่ให้การสนับสนุนข้อมูลส่วนนี้

บันทึกส่วนตัว **Personal Profile**

Name

Home Address

Phone

Fax

Business Address

Phone

Fax

E-mail

Web Site

Identity Card No.

Expired Date

Passport No.

Expired Date

Income Tax No.

Car Registration No.

Expired Date

Bank Accounts

Current A/C No.

Bank

Saving A/C No.

Bank

Current A/C No.

Bank

Saving A/C No.

Bank

Credit Cards

Issued by

Serial No.

Issued by

Serial No.

Birthday

Anniversaries

Life Insurance

Policy No.

Expired Date

Amount

Agent

Company

Phone

Health Record

Hospital

Phone

Clinic

Phone

Doctor

Phone

ผู้บัญชาการ : **นายแพทย์พรชัย จงเลิศถรรุ**

บรรณาธิการ : **รองศาสตราจารย์ ดร.แพทย์หญิงจรัสญา เอื้อวรากล**

สามารถติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์วิจัยศึกษาและบำบัดโรคมะเร็ง สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์

54 หมู่ 4 ถนนวิภาวดีรังสิต หลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0-2574-0622-33 ต่อ 3943-3950, 0-2984-8650

โทรสาร 0-2984-8677 www.cccthai.org

สนับสนุนการพิมพ์โดย

sanofi~synthelabo
Because health matters

